

Adriana Wiegerová, Peter Gavora

Název příspěvku

Pozice akademických pracovníků - seniorů na českých univerzitách (The Position of Senior University Teachers at Czech Universities)

Klíčová slova v ČJ

senior teacher (mentor-akademik), akademický pracovník, generace

Klíčová slova v AJ

university teacher, senior teacher, intergenerational assessment

Cíle v ČJ

Cílem příspěvku je představit výsledky dotazníkového reprezentativního šetření, které bylo realizováno napříč univerzitami v ČR. Ve studii nás zajímalo, kolik akademiků - seniorů zůstává na univerzitách, v jakých oborech a s jakým pracovním zařazením. Dále nás zajímaly na jedné straně možnosti jejich dalšího výzkumného potenciálu, na druhé straně jak jsou na jejich participaci připraveny samotné univerzity. Významnou součástí výzkumu bylo zjišťování názorů akademiků - seniorů na mladou generaci akademiků a výzkumníků.

Teoretická východiska v ČJ

Studie předkládá pohled na odkaz a názory dvou generací akademických pracovníků na univerzitách. Každá generace má svá specifika, ale každá generace přináší i odkaz, který ovlivňuje generace další přímo i nepřímo. Ve studii je pozornost zaměřena na: a) Silent Generation (narození v letech 1925-1945), tj. tzv. tichou generaci, jejíž členové jsou poznamenáni druhou světovou válkou a hospodářskou krizí, vyznačují se důvěřivostí, konformismem, loajalitou, cení si stability, angažují se v občanském životě a mají velké rodiny; b) Baby Boomers ("generaci populační exploze", narozenou v letech 1946-1964, též "šťastnou generaci"), pro niž byla typická vysoká porodnost. Pro tuto generaci je typická velká kupní síla, motivace hodnotou, pohodlí a hédonismus, materialismus i idealismus rebelie vůči tradiční rodině a patriarchální autoritě otců. Tyto dvě generace jsou doposud na českých univerzitách poměrně často zastoupené a mohou se výrazně zapojit do expertní činnosti a pomáhat mladým výzkumníkům.

Metodologie v ČJ

Ve výzkumu, který je ve studii prezentován, byly zpracovány názory 320 respondentů v rozmezí od 65 do 89 let z dvaceti univerzit napříč ČR. Národnost respondentů byla

česká, slovenská, bulharská a maďarská. Ve výzkumu byl použit dotazník a interview. Způsob výběru respondentů byl náhodný a gender z hlediska zaměření výzkumu nebyl zkoumán. Respondenti odborně působili v oblasti přírodních i společenských věd.

Závěry v ČJ

Výzkum přinesl zajímavé pohledy především seniorů na mladou generaci. Akademici – senioři říkají, že současná generace mladých výzkumníků a akademiků má úzce specializované znalosti, z toho vyplývající menší rozhled a nadhled, občas nedostatek základních znalostí v oboru, vysoké sebevědomí, jistou dávku sobectví, netrpělivost, horší schopnost týmové spolupráce a vzájemné komunikace, na druhé straně ale dobrou znalost cizích jazyků a bezproblémovou práci s výpočetní technikou.

Souhrn příspěvku v AJ

The study describes a representative survey of Czech senior university teachers. The aim was to identify the reasons they still work for a university, in which fields they work, and which ranks they serve. Furthermore, we explored how universities make use of expertise of these teachers. The sample consisted of 320 respondents aged 65 to 89 years, who work at 20 universities. Their data were gathered through an interview and a questionnaire. The most interesting findings concerned their views of younger colleagues. In their opinion, the young generation of university teachers is very narrowly specialized, which results in limited knowledge and constricted perspectives, sometimes they also lack basic knowledge in the field. They have high self-confidence, some egoism and impatience, worse ability to cooperate and communicate in a team. On the other hand, they have excellent grasp of foreign languages and brilliant computer skills.

Bibliografie

- Brooks, I. (2003). *Firemní kultura*. Praha: Computer Press.
- Illeris, K. (2007). *How we learn: Learning and non-learning in school and beyond*. New York: Routledge.
- Mead, M. (1970). *Culture and commitment. A study of the generation gap*. New York: Natural History Press.
- Rabušicová, M., Kamanová, L., & Pevná, K. (2011). *O mezigeneračním učení*. Brno: MuniPress.
- Super, D. E., Super, C., & Savickas, M. L. (1996). A life-span, life-space approach to careers. *Career Choices and Developments*, 3, 212–178.
- Tajfel, H. (1982). Social psychology of intergroup relations. *Annual Review of Psychology*, 33(1), 1–39.